

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПНУ
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Херсонський державний університет**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І
ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ В ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ
ПРОСТОРІ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

15 листопада 2024 року

МУКАЧЕВО

УДК 373.2(063)

А 43

Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі: збірник тез доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 15 листопада 2024 р., Мукачєво / Ред.кол.: Фенцик О.М. (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : МДУ, 2024. –355 с.

**Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 9 від 21 листопада 2024 р.)**

Рецензенти:

Бондар Т.І. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Фізеші О.Й. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

У збірнику вміщено тези доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі». Учасники конференції розкривають проблеми педагогічної освіти та розвитку особистості, використання новітніх технологій та інновацій в освіті, виховання особистості в контексті сучасної освітньої парадигми, особливості психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців до реалізації завдань компетентнісного підходу в освітньому процесі, дидактико-методичного супроводу компетентнісно орієнтованого навчання у початковій школі, сучасного стану та перспективи розвитку дошкільної освіти в Україні, теорії і практики управління освітою, історії педагогіки.

Видання призначено для науковців, викладачів, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів, працівників системи освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Редакційна колегія:

Фенцик Оксана Миколаївна – в.о.зав.кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, кандидат педагогічних наук, доцент, Мукачівський державний університет.

Атрощенко Т.О. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Добош Олена Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Дудаш О.С. – доктор філософії з педагогічних наук, ст.викладач кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет

Іванова Вікторія Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

Пинзеник Олена Мафтеївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Швардак Маріанна Василівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

<i>Віолетта Бобела, Оксана Фенцик</i> ФОРМУВАННЯ ОРФОГРАФІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	234
<i>Ганна Гангур, Ольга Хома</i> РОЛЬ СЛОВА У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	236
<i>Марина Грабовницька, Любов Фенчак</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ НУШ	239
<i>Марія Кузьма-Качур, Вероніка Боднар</i> ПІЗНАВАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС ЗДОБУВАЧА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА	243
<i>Марія Кузьма-Качур, Іванна Данко</i> ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	246
<i>Марія Кузьма-Качур, Тетяна Жупанин</i> СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	248
<i>Марія Кузьма-Качур, Валерія Клювак</i> МОДЕЛЮВАННЯ В СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	250
<i>Євгенія Микуланинець, Маріанна Горват</i> РОЛЬ ДОМАШНІХ ЗАВДАНЬ У ФОРМУВАННІ САМОСТІЙНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	252
<i>Марія Могіш, Маріанна Горват</i> ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МЕДІАОСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	256
<i>Тетяна Мочан, Ганна Губаль</i> ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД У ПЕДАГОГІЦІ ПАРТНЕРСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ МОТИВАЦІЇ ТА СПІВПРАЦІ	259
<i>Ганна Товканець, Юлія Сідор</i> ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	262
<i>Марія Фельбаба</i> ПОЗАКЛАСНА ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ НАПОЛЕГЛИВОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	265
РОЗДІЛ 7 АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	270
<i>Христина Белей, Олена Мішкулинець</i> РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	270

РОЗДІЛ 6 ДИДАКТИКО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Віолетта Бобела

спеціальність 013 Початкова освіта,
другий (магістерський) рівень вищої освіти
Мукачівський державний університет

Оксана Фенцик

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти
та освітнього менеджменту
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ОРФОГРАФІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Сучасна початкова школа покликана забезпечити становлення особистості молодшого школяра. Цілком зрозуміло, що початкова освіта закладає основу для формування ключових компетентностей, першою в переліку яких є вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно й письмово висловлювати свої думки. Відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти, метою вивчення мовно-літературної освітньої галузі – формування комунікативної компетентності молодшого школяра [1].

Проблема формування орфографічної грамотності як чинника комунікативної компетентності в початковій школі завжди була і досі залишається актуальною з огляду на її соціальну значущість. Та особливо гостро постає вона сьогодні, оскільки попри намагання вдосконалити мовну освіту, осучаснити форми, методи і засоби навчання, грамотність учнів катастрофічно падає.

Підвищення орфографічної грамотності досліджували такі лінгводидакти, як О. Біляєв, Н.Грона, М. Вашуленко, С. Караман, К. Пономарьова, О. Прищеп, М. Николина, І. Хом'як, С. Яворська та ін. Завдяки зусиллям цих учених розроблено теоретичні засади навчання орфографії в школі.

Аналіз наукових поглядів поняття «орфографічна грамотність», дозволило уточнити його як оволодіння учнями знаннями мовних явищ, набуття орфографічних умінь та навичок, що закладають здатність правильно вживати графічні засоби для відтворення усного мовлення на письмі відповідно до чинних правил правопису.

На думку К. Пономарьової, «формування орфографічної грамотності молодших школярів здійснюється в процесі систематичної цілеспрямованої роботи, яка охоплює різноманітні прийоми і засоби, що мотивують навчальну діяльність школярів, заохочують спостерігати й досліджувати мовні явища, забезпечують формування орфографічних умінь і навичок, спонукають застосовувати орфографічні уміння в процесі виконання мовленнєво-творчих завдань, здійснювати самоперевірку і взаємоперевірку письмових робіт та виконувати роботу над помилками»[2, с.12].

Так, формування орфографічної грамотності учнів початкової школи розуміємо як довготривалий, цілеспрямований поетапний процес оволодіння учнями сукупністю знань мовних явищ, набуття орфографічних умінь та навичок. Лише шляхом навчання і усвідомленого засвоєння орфограм здобувачі набувають орфографічної грамотності. Під час формування орфографічної грамотності важливим є вміння виявляти орфограми (орфографічна пильність).

На нашу думку, систематична робота над розвитком усіх видів мовленнєвої діяльності, оптимальне поєднання методів, прийомів, засобів та системи завдань і вправ, спрямованої на поетапне формування стійких правописних умінь і навичок з урахуванням принципу правопису та активізації навчально-пізнавальної учнів, забезпечення високого рівня свідомості та мотивації навчально-пізнавальної діяльності, забезпечення систематичності для повторення правописних правил, диференційований підхід у процесі формування орфографічної пильності під час мовленнєво-творчої діяльності, а також здійснення систематичного контролю рівня сформованості орфографічної грамотності є основними умовами формування орфографічної грамотності учнів початкової школи. Означені умови утворюють систему, і лише дотримання

всіх визначених умов, на нашу думку, сприятимуть успішному формуванню орфографічної грамотності учнів.

Список використаних джерел:

1. Державний стандарт початкової освіти. Постанова КМУ №87 від 21.02.2018. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
2. Пономарьова К. І. Засоби формування орфографічної грамотності четвертокласників. *Початкова школа*, 2017, 8 (578). С. 12-15

Ганна Гангур

спеціальність 013 Початкова освіта,
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Мукачівський державний університет

Ольга Хома

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти
Мукачівський державний університет

РОЛЬ СЛОВА У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Щоденна комунікація вчителя в освітньому процесі включає монологічне, діалогічне мовлення із застосуванням педагогічних реплік. Слово є тим початковим фундаментом, на якому ґрунтується спілкування у закладі освіти.

Сьогодні проблема комунікації у центрі дослідження психологів, педагогів, мовознавців, учителів-практиків (В. Рибалка, М. Корольчук, С. Максименко, Н. Волкова, І. Ющук та інші). Наукові доробки вчених спрямовані на визначення компонентів спілкування, на труднощі, що встановлюють бар'єр у цьому процесі.

Відтак, В.Рибалка у посібниках «Психологія і педагогіка праці особистості», «Психологія розвитку особистісної готовності педагогів до професійної діяльності» вказує на важливість встановлення мовленнєвого контакту між учасниками спілкування. Зокрема зазначається, що особливе місце в розвитку особистісної готовності педагога до професійної діяльності займає спілкування, діалог між педагогом та учнем і така сучасна його форма, як

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>